



## CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

### ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Stratenco Domnica,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stratenco Domnica împotriva Primăriei și Consiliului orașului Sângera cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Stratenco Domnica împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

(Dosarul nr.3ra-390/23  
NR PIGD 2-21064847-01-3ra-10042023)

Recursul declarat inadmisibil. Motivarea recursului nu a fost depusă în interiorul termenului prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), în vigoare 1.09.2023).

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Sîrbu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

2 iulie 2025

*Textul corespunde originalului*

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului depus de Stratenco Domnica,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *Judecători*

constată următoarele:

#### ÎN FAPT:

1. La 30 aprilie 2021, Stratenco Domnica a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Primăriei și Consiliului orașului Sângera cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că la 20 mai 2020 s-a adresat Primăriei or. Sângera, mun. Chișinău cu cerere, solicitând aprobarea Planului geometric a terenului cu nr. cadastral 01111080149, cu stabilirea hotarelor generale a terenului amplasat în mun. Chișinău, or. Sângera, str.31 august 1989, nr.31.

3. Potrivit Actului de constatare pe teren din 13 martie 2020 întocmit de inginerul cadastral din cadrul SRL „Tera Plus Proiect”, în cadrul lucrărilor cadastrale a bunului imobil situat în mun. Chișinău, or. Sângera, str.31 august 1989, nr.31, s-a constatat că pe locul amplasării terenului măsurat, apar goluri și suprapuneri virtuale cu terenurile adiacente ce nu au fost racordate la rețeaua geodezică națională și au un nivel de calitate „IV”.

4. În urma identificării bunului imobil în teren s-a stabilit necorespunderea cu datele în cadastru și anume, referitor la suprafața terenului constituie 0,1766 ha față de 0,1712 ha din documentul de drept, precum și hotarele terenului. Necorespunderea respectivă se datorează erorilor de măsurare în mod masiv a terenului, iar devierea constituie 3,2%, ceea ce se încadrează în limita admisibilă de până la 8% stabilită în pct.88 din Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin ordinul nr.70 din 04.08.2017 a directorului general al Agenției Relații Funciare și Cadastru.

5. În urma actualizării, terenul în litigiu va avea nivel de calitate „II” și va fi racordat la rețeaua geodezică națională, prin ce se va mări suprafața în marja de eroare admisibilă.

6. În corespundere cu prevederile pct.88 din Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin ordinul directorului general al Agenției Relații Funciare și

Cadastru nr.70 din 4 august 2017, a fost întocmit Planul geometric care s-a transmis spre coordonare și aprobare Primăriei or. Sângera.

7. Reclamanta a precizat că a coordonat hotarul nou al terenului cu toți titularii de drepturi a imobilelor învecinate și anume cu: proprietarul terenului nr. cadastral 0111108150 – Gospodaru Eugenia și cu proprietarul terenului nr. cadastral 0111108146 – Lungu Vera, fapt confirmat prin semnăturile acestora pe Actul de constatare pe teren. Nu a fost obținut acordul proprietarului terenului cu nr. cadastral 01111080148, Răducan Valentina, deoarece aceasta a decedat cu 10 ani în urmă, iar până la moment nimeni nu s-a adresat cu cerere privind deschiderea procedurii succesorale.

8. Cât privește terenurile cu nr. cadastrale 0111108023, 01111080151 și 01111080153, acestea constituie proprietate publică a autorității publice locale - Primăria or. Sângera, căreia reclamanta s-a adresat cu cerere pentru coordonarea și aprobarea planului cadastral.

9. Prin decizia nr.4/14 din 25 septembrie 2020, Consiliul or. Sângera a refuzat coordonarea hotarului comun al terenurilor proprietate a orașului Sângera cu cele proprietate privată ce aparțin reclamantei.

10. Reclamanta consideră neîntemeiată și ilegală decizia nr.4/14 din 25 septembrie 2020 a Consiliului or. Sângera, fiind emisă cu încălcarea prevederilor legale prevăzute la art.38 alin.(3) și art.19 alin.(7) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25.02.1998, și pct.88 din Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin ordinul directorului general al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.70 din 4 august 2017.

11. Deși la examinarea cererii sale s-a constatat că stabilirea noului hotar se încadrează în limitele legale admisibile, mențiune făcută în decizia contestată, totuși i s-a refuzat coordonarea și aprobarea hotarului comun al terenurilor, cu toate că starea de fapt a lucrurilor se află mai mult de 30 de ani.

12. Afară de aceasta, porțiunea de teren cu suprafața de 0,0086 ha, este prelucrată și îngrijită de către reclamantă ca un bun întreg.

13. Cu trimitere la art.526 alin.(1) lit.c) din Codul civil, reclamanta consideră că este îndreptățită să pretindă recunoașterea dreptului de proprietate asupra suprafeței de teren 0,0086 ha. Faptul că a posedat și a folosit această suprafață de teren se poate confirma prin declarațiile vecinilor, cât și din imaginile din satelit oferite de Fondul național de date geospațiale de pe site-ul [www.geoportal.md](http://www.geoportal.md). Chiar și accesând informațiile de pe site-ul nominalizat din anul 2007, 2016, până în prezent 2020, se poate vizualiza că porțiunea de teren în litigiu este parte componentă al terenului său pe care îl deține cu drept de proprietate.

14. În contextul enunțat, Stratenco Domnica solicită admiterea acțiunii și anularea deciziei nr.4/14 din 25 septembrie 2020 a Consiliului or. Sângera, prin care s-a refuzat coordonarea hotarului comun al terenurilor

proprietate a orașului Sângera cu cele proprietate privată ale Stratenco Domnica, sector de teren destinat construcției locative, amplasat în or. Sângera, str. 31 august 1989, nr.31, nr. cadastral 0111108.149M , conform Actului de stabilire a hotarelor terenului și Actului de constatare pe teren, elaborate de SRL „Tera Plus Proiect” la 13.03.2020, în sensul măririi suprafeței terenului cu 0,0054 ha de la 0,1712 ha până la 0,1766 ha; obligarea Consiliului or. Sângera să emită un act administrativ individual favorabil prin care să se coordoneze hotarul comun al terenurilor învecinate cu cele proprietate privată a Domnicăi Stratenco și să fie aprobat Planul geometric al bunului imobil 011110849, situat în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr.31, constatarea uzucapiunii în folosul posesorului Stratenco Domnica asupra terenului cu suprafața de 0,0086 ha amplasat în mun. Chișinău, or. Sângera, str. 31 august 1989, nr.31, compensarea cheltuielilor de judecată.

15. La 16 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocata Apreotesei Mariana, în interesele reclamantei Stratenco Domnica a depus cerere, prin care a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând anularea deciziei nr.4/14 din 25 septembrie 2020 a Consiliului or. Sângera, prin care s-a refuzat coordonarea hotarului comun al terenurilor proprietate a orașului Sângera cu cele proprietate privată a Domnicăi Stratenco și obligarea Consiliului or. Sângera de a emite un act administrativ prin care să se coordoneze hotarul comun al terenurilor învecinate cu cele proprietate privată a Domnicăi Stratenco și să fie aprobat Planul geometric al bunului imobil cu nr. cadastral 011110849, amplasat în mun. Chișinău, str.31 august 1989, nr.31 (f.d.30-31).

16. Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 12 noiembrie 2021, reclamanta a mai depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând anularea deciziei nr.4/14 din 25 septembrie 2020 a Consiliului or. Sângera; obligarea Consiliului or. Sângera de a emite un act administrativ prin care să se coordoneze hotarul comun al terenurilor învecinate cu cele proprietate privată a Domnicăi Stratenco, sector de teren destinat construcției locative amplasat în mun. Chișinău, or. Sângera, str. 31 August 1989, nr.31, cod cadastral 0111.108.149 conform Actului de stabilire a hotarelor terenului și Actului de constatare pe teren elaborate de SRL „Tera Plus Proiect” la 13 martie 2020; obligarea Consiliului or. Sângera să aprobe Planul geometric al bunului imobil cu nr. cadastral 011110849, amplasat în mun. Chișinău, str.31 august 1989, nr.31, conform Planului geometric elaborate de SRL „Tera Plus Proiect” la 13 martie 2020, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 de lei (f.d.49, 59).

#### POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

17. Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Stratenco Domnica.

## EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

18. La 3 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Domnica Stratenco, reprezentată de avocata Mariana Apreotesei, în conformitate cu art.232 alin.(1) din Codul administrativ, a depus apel inițial (nemotivat) împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 22 aprilie 2022, în conformitate cu art.232 alin.(2) din Codul administrativ, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii sale în sensul formulat.

## POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

19. Prin decizia din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Stratenco Domnica împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

20. Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile constatând că, la 28 octombrie 1991, Domnica Stratenco i-a fost eliberat de către Sovietul sătesc Sângera certificatul nr.749, pentru înregistrarea la Biroul Teritorial de Inventariere Tehnică Chișinău a dreptului de proprietate asupra casei de locuit și anexelor gospodărești de la adresa or. Sângera, str. 31 august 1989, nr.31 (f.d.13). În urma efectuării lucrărilor de înregistrare primară masivă a terenurilor din orașul Sângera, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 984 din 21.09.1998 și Regulamentului cu privire la modul efectuării înregistrării primare masive, anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.1030 din 12.10.1998, reclamantei la 22 mai 2000 i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe lotul sub construcție locativă individuală cu numărul cadastral 0111108149, cu suprafața de 0,1712 ha, din or. Sângera, str. 31 august 1989, nr. 31 (f.d.12).

21. Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, Domnica Stratenco, în baza certificatului Consiliului or. Sângera nr.749 din 28.10.1991 și titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 0111108149 din 22.05.2000, și-a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile: terenul cu nr. cadastral 0111108.149, cu suprafața de 0,1712 ha; casa de locuit individuală cu nr. cadastral 0111108.149.01 și construcție accesorie cu nr. cadastral 0111108.149.02, amplasate pe str. 31 August 1989, nr. 31, or. Sângera, mun. Chișinău (f.d.14). Potrivit actului de constatare pe teren și actului de stabilire a hotarelor terenului, elaborate de SRL „Tera Plus Proiect”, la 13 martie 2020, suprafața terenului cu numărul cadastral 0111108149 se mărește cu 0,0054 ha, de la 0,1712 ha la 0,1766 ha,

pe segmentul 13-11, din contul terenului ce aparține autorității publice locale (f.d.15-21).

22. La 20 mai 2020, Domnica Stratenco, s-a adresat Primăriei or. Sângera cu cerere, prin care a solicitat aprobarea Planului geometric pe lotul cu numărul cadastral 0111108149, cu suprafața de 0,1766 ha, cu stabilirea hotarelor generale a terenului situat pe adresa or. Sângera, str. 31 August 1989, nr. 31 (f.d.10). La 25 septembrie 2020, Consiliul orășenesc Sângera, a emis decizia nr.4/14 „Cu privire la modificarea hotarelor terenului sub construcție locativă din orașul Sângera, str. 31 august 1989, nr.31 (0111108149 - Stratenco Domnica)”, prin care s-a refuzat coordonarea hotarului comun al terenului proprietate a orașului Sângera cu cele proprietate privată ale lui Stratenco Domnica, sector de teren destinat construcției locative amplasat în orașul Sângera, str. 31 august 1989, nr. 31, conform Actului de stabilire a hotarelor terenului și Actului de constatare pe teren elaborate de SRL „Tera Plus Proiect” la 13.03.2020 (în sensul măririi suprafeței terenului cu 0,0054 ha, de la 0,1712 până la 0,1766 ha). Iar beneficiarul va asigura restabilirea hotarelor pe segmentul 13-10 (f.d.9). La 24 februarie 2021, Domnica Stratenco s-a adresat repetat Primăriei or. Sângera, cerere privind stabilirea hotarelor terenului.

23. Cu trimitere la prevederile art.14 alin.(1), (2) lit.b), c), e) din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, art.4 alin.(3) din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006, art. 10, art.11, art.20 din Codul funciar, pct.6) și pct.13 alin.(2) din Regulamentul cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.984 din 21.09.1998, art.5 alin (2) și art.11 alin.(2) lit.f) din Legea privind delimitarea proprietății publice nr.29 din 05 aprilie 2018, art.471 alin.(4) și din Codul civil, instanțele de judecată în privința lipsei temeiurilor privind anularea deciziei Consiliului or. Sângera nr.4/14 din 25.09.2020 și obligarea emiterii deciziei prin care să se coordoneze hotarul comun al terenurilor proprietate a orașului Sângera cu cele proprietate privată a Domnicăi Stratenco, sector de teren destinat construcției locative amplasat în mun. Chișinău, orașul Sângera, din str. 31 august 1989, nr.31, cod cadastral 0111108.149, conform Actului de stabilire a hotarelor terenului și Actului de constatare pe teren elaborate de SRL „Tera Plus Proiect” la 13.03.2020, precum și obligarea aprobării planului geometric a sectorului de teren destinat construcției locative amplasat în mun. Chișinău, orașul Sângera, str. 31 august 1989, nr.31, cod cadastral 0111108.149, conform Planului geometric elaborat de către SRL „Tera Plus Proiect” la 13.03.2020, or, în ședința de judecată cu certitudine s-a stabilit că la adoptarea deciziei contestate Consiliul comunei Sângera a luat în calcul că porțiunea de teren, ce constituie obiectul litigiului în cauză, face parte din terenul pe care este amplasată Instituția Medicală Centrul de Sănătate

Sângera, și ține de domeniul public al unității administrativ-teritoriale, care potrivit legii sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Bunuri care nu pot fi înstrăinate și nici dobândite de persoane fizice sau juridice prin uzucapiune.

24. În contextul enunțat, instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat acțiunea depusă de Stratenco Domnica, ca fiind neîntemeiată, bazată pe o interpretare eronată a normelor de drept material. Or, interpretarea greșită a legii nu poate constitui o speranță legitimă cu privire la coordonarea hotarului comun al terenurilor proprietate publică a orașului Sângera cu proprietatea privată a reclamantei, și aprobarea planului geometric a sectorului de teren cu numărul cadastral 0111108149 în sensul solicitat de către ultima.

#### EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS ȘI SOLICITĂRILE RECURENTEI:

25. La 20 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Stratenco Domnica a depus recursul inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel.

26. La 19 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Stratenco Domnica a depus recursul motivat, solicitând casarea integrală a decizie din 30.11.2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 23.12.2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

27. În susținerea recursului Stratenco Domnica a invocat aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și interpretarea eronată a legii.

28. Faptul că terenul său se învecinează cu o clădire în care anterior a fost amplasat spitalul orașenesc, nu poate servi temei de deposedare a dânsei de porțiunea de teren în litigiu, pe care a folosit-o și o folosește până în prezent. Cu atât mai mult că, a prezentat suficiente probe prin care se confirmă că porțiunea de teren în litigiu nu este format ca bun separat, dar este parte integrantă a bunului imobil ce constituie proprietatea sa privată.

29. La 17 mai 2023, Primăria or. Sângera a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de Stratenco Domnica, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pe care le consideră legale și întemeiate. Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel nu poate constitui temei de casare a acesteia.

30. Cu atât mai mult, porțiunea de teren în litigiu, pe care o revendică recurenta, face parte din domeniul public a orașului Sângerei.

31. Afară de aceasta, prin decizia nr.4/36 din 25.09.2018 a Consiliului or. Sângerei a fost aprobată inițierea lucrărilor de delimitare selectivă a mai multor terenuri, inclusiv asupra terenului în litigiu. Ulterior, prin adresarea nr.11 din 10.01.2020 s-a solicitat ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” efectuarea acestor lucrări. Din cauza că aceste lucrări urmează a fi îndeplinite conform Programului de stat pentru delimitarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor proprietate publică, aprobat prin HG nr.80 din 11.02.2019, administrația publică locală a or. Sângerei a ales opțiunea de îndeplinire a acestor lucrări din contul mijloacelor bugetului de stat și conform planului aprobat de Guvernului Republicii Moldova.

#### LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

32. Articolul XI alin.(1) și (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) statuează că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. (3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

33. Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

34. În conjunctura enunțată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

35. Articolul 244 alin.(1) din Codul administrativ statuează că:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

36. Articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023) prevede că:

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

**(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.** Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

37. Articolul 195 din Codul administrativ reglementează că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

38. Articolul 110 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

39. Articolul 111 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

40. Articolul 113 din Codul de procedură civilă indică că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

41. Articolul 223 din Codul administrativ reglementează că:

„Hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.”

42. Articolul 96 alin.(1) din Codul administrativ prevede că:

„(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.”

43. Articolul 97 alin.(3) din Codul administrativ menționează că:

„(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

44. Articolul 110<sup>1</sup> alin.(1) și (5) din Codul administrativ indică că:

„(1) Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

(5) Notificarea prin intermediul sistemelor informaționale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicație care permit confirmarea recepționării notificării este echivalentă cu notificarea prin poștă convențională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea.”

45. Articolul 114 din Codul administrativ prevede că:

„Dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.”

46. Articolul art.47 alin.(2), (3), (4), (6) din Legea nr.124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere prevede că:

„(2) Documentul electronic se expediază într-un mod ce permite păstrarea și utilizarea acestuia de către destinatar.

(3) În cazul în care semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră expedit dacă: a) este expedit de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către un intermediar în circulația electronică a documentelor, care acționează în numele semnatarului sau al creatorul sigiliului electronic, sau prin sistemul informațional utilizat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic; b) este adresat în mod corespunzător sau este direcționat în sistemul informațional indicat de destinatar; c) este redat într-o formă ce permite prelucrarea acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar; d) intră într-un sistem informațional ce nu este controlat de către semnatar sau de către creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(4) În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta: a) intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice; b) intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv.

(6) Documentul electronic nu se consideră recepționat dacă persoana care l-a recepționat nu este destinatarul preconizat al acestuia.”

47. Articolul 48 alin.(1) și (2) din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere relevă că:

„(1) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul expeditiei documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

(2) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.”

48. Articolul 246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția Legii în vigoare până la 01.09.2023) statuează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: **e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).**”

49. Articolul 45 alin.(3) din Codul administrativ indică că:

„(3) Persoanele juridice acționează prin reprezentanții lor.”

50. Articolul 47 alin.(1)-(3) din Codul administrativ relevă că:

„(1) Acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant.

(2) În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale.

(3) Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.”

51. Articolul 24 alin.(1) din Codul administrativ reglementează că:

„(1) Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

#### MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

52. Completul de judecată reține că termenele legale sunt termene prestabilite de către legislator, la caz, de Codul administrativ, reglementate în mod exhaustiv, conținute și în normele legislației procesual-civile, care nu pot fi modificate prin voința subiecților relațiilor procesuale.

53. Pornind de la prevederile legale precitate supra, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

54. Din actele cauzei rezultă că la *30 noiembrie 2022*, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat în ședință publică, dispozitivul deciziei.

55. La *8 decembrie 2022*, la poșta electronică a reprezentantului recurentei Stratenco Domnica, avocata Apreotesei Mariana ([m.apreotesei@gmail.com](mailto:m.apreotesei@gmail.com)), Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei din *30 noiembrie 2022*, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc anexat la lucrările dosarului (f.d.136).

56. La *27 decembrie 2022*, prin intermediul oficiului poștal, Stratenco Domnica a depus recursul inițial (nemotivat) împotriva deciziei instanței de apel (f.d.137-138).

57. La **16 martie 2023**, Curtea de Apel Chișinău a notificat la poșta electronică a reprezentantului recurentei Stratenco Domnica, avocata Apreotesei Mariana ([m.apreotesei@gmail.com](mailto:m.apreotesei@gmail.com)), copia deciziei integrale (motivate) din *30.11.2022*, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la dosar (f.d.139).

58. La acest aspect se reține că notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

59. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „*Mail delivery system*” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „*Mail delivery system*” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

60. În speță, astfel de mențiuni de eroare tehnică la data de **16 martie 2023**, odată cu expedierea a deciziei integrale (motivate) din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la adresa poștală a reprezentantei recurente, avocata Apreotesei Mariana, lipsesc.

61. Din cele menționate supra rezultă faptul că instanța de apel, folosind cel mai eficient și rapid mijloc de comunicație, cum ar fi poșta electronică, și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a deciziei motivate reprezentantului împuternicit al recurente, iar termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 1 septembrie 2023), pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de *17 martie 2023*, ziua imediat următoare de la data notificării reprezentantului recurente Stratenco Domnica, avocata Apreotesei Mariana, a deciziei integrale (motivate) a instanței de apel, care a expirat în ziua lucrătoare de *17 aprilie 2023 (luni) inclusiv*.

62. În pofida celor enunțate, recurenta Stratenco Domnica și reprezentantul acesteia, avocata Apreotesei Mariana, nu s-au conformat prevederilor legale, prezentând motivarea recursului, contrar prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 1 septembrie 2023), abia la *19 aprilie 2023*. Or, fiind interesați de soluționarea cauzei în ordine de recurs, atât recurenta, cât și reprezentantul împuternicit, odată ce a fost respectată corespunzător procedura de notificare a deciziei motivate a instanței de apel încă la data de **16.03.2023**, trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de

acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură (prezentarea motivării recursului) până la expirarea termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările din 01.09.2023), adică până la *17 aprilie 2023 inclusiv*.

63. Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările din 01.09.2023), de declarare a recursului depus de Stratenco Domnica, inadmisibil.

64. La acest aspect, Completul de judecată reține că buna-credință prevăzut la art.24 din Codul administrativ, prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 1 septembrie 2023), este considerat un termen imperativ, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

65. Din cele constatate rezultă că, culpa neprezentării motivării recursului în interiorul termenului legal, se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentei Stratenco Domnica și al reprezentantului acesteia, avocata Apreotesei Mariana, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, pentru prezentarea recursului motivat până la expirarea termenului limită – *17 aprilie 2023*. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

66. Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO *în cauza Ponomaryov vs Ucraina*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

67. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Stratenco Domnica și al reprezentantului acesteia, avocata Apreotesei Mariana, drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

68. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara recursul depus de Stratenco Domnica și al reprezentantului acesteia, avocata Apreotesei Mariana, ca inadmisibil.

69. Conform art.230 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023),

#### COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Stratenco Domnica și al reprezentantului acesteia, avocata Apreotesei Mariana.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc